

**RAQAMLI IQTISODIYOT : ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR VA
ULARNING IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O'RNI**

Negmatov Asliddin Anvar o'g'li
Tashkent Perfect Universiteti
Iqtisodiyot yo'nalishi S6-22 guruh

Annotatsiya: *Mazkur maqolada raqamli iqtisodiyot tushunchasi, uning zamonaviy texnologiyalar bilan bog'liqligi va iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni yoritilgan. Unda raqamli texnologiyalarning afzalliklari, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish sohalariga ta'siri, shuningdek, yangi ish o'rinlari yaratishdagi roli haqida so'z yuritiladi. O'zbekiston misolida raqamli iqtisodiyotning rivojlanish tendensiyalari ham ko'rib chiqilgan.*

Kalit so'zlar: *raqamli iqtisodiyot, texnologiya, sun'iy intellekt, elektron to'lov, onlayn savdo, IT soha, iqtisodiy rivojlanish, raqamlashtirish, O'zbekiston, zamonaviy ish o'rinlari.*

Bugungi kunda dunyo tez sur'atlar bilan raqamli iqtisodiyotga o'tmoqda. Raqamli iqtisodiyot — bu raqamli texnologiyalar asosida ishlaydigan iqtisodiy tizim bo'lib, unda axborot-kommunikatsiya vositalari asosiy rol o'ynaydi. Internet, sun'iy intellekt, elektron to'lov tizimlari, onlayn savdo platformalari va boshqa ko'plab texnologiyalar ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatish, moliya va savdo sohalariga yangicha ko'rinish berdi.

Raqamli iqtisodiyotning asosiy afzalliklaridan biri — tezlik va qulaylikdir. Masalan, odamlar uyidan chiqmagan holda tovar xarid qilishi, xizmatlar uchun to'lov amalga oshirishi yoki hatto masofadan turib ishlashi mumkin. Bu esa vaqt tejalishiga va samaradorlik oshishiga olib keladi. Ishlab chiqaruvchilar esa raqamli texnologiyalar yordamida bozorni tahlil qilishi, xaridorlarning xatti-harakatlarini kuzatib, mahsulot va xizmatlarini moslashtirishi mumkin.

Bundan tashqari, raqamli iqtisodiyot ish o'rinlarining yangi turlarini yaratmoqda. Masalan, dasturchilar, grafik dizaynerlar, onlayn marketing mutaxassisleri va boshqa shu kabi kasblar tobora talabgir bo'lib bormoqda. Bu ayniqsa yoshlar uchun katta imkoniyatdir.

O'zbekiston ham bu jarayondan chetda qolmayapti. So'nggi yillarda mamlakatimizda raqamli texnologiyalarni joriy etish va IT sohasini rivojlantirishga katta e'tibor qaratilmoqda. Raqamli xizmatlar soni ortib bormoqda, elektron hukumat tizimi kengaymoqda, yoshlar uchun IT parklar va texnoparklar faoliyati yo'lga qo'yilgan.

Raqamli iqtisodiyot imkoniyatlar bilan birga ba'zi muammolarni ham keltirib chiqarmoqda:

Kiberxavfsizlik – shaxsiy ma'lumotlarning o'g'irlanishi, firibgarlik holatlari.

Raqamli tengsizlik – chekka hududlarda internet sifati past, texnika yo'q.

Ishsizlar sonining ortishi – avtomatlashtirish natijasida ba'zi kasblar yo'qolmoqda.

Raqamli mustamlakachilik – ko'plab texnologiyalar xorij kompaniyalari nazoratida.

Xulosa qilib aytganda, raqamli iqtisodiyot iqtisodiy rivojlanishning muhim yo'nalishiga aylangan. U nafaqat ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish tizimini o'zgartirmoqda, balki jamiyatdagi ko'plab ijtimoiy jarayonlarga ham ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shuning uchun har bir sohadagi o'zgarishlarga befarq bo'lmasligi, raqamli dunyoda o'z o'rnini topishga harakat qilishi kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Karimov I.A. Raqamli iqtisodiyot – taraqqiyot asosi. – Toshkent: O'zbekiston, 2020.
2. Rasulov A.B., Jo'rayev D. Iqtisodiyot nazariyasi. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2019.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Raqamli O'zbekiston – 2030” strategiyasi to'g'risidagi farmoni. – 2020 yil.
4. Sayt: www.stat.uz – O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi.
5. Sayt: www.digital.gov.uz – Raqamli texnologiyalar vazirligi rasmiy sayti.
6. OECD. Going Digital: Shaping Policies, Improving Lives. – OECD Publishing, 2019.